

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.—
Če si pride naročnik sam po list: Mesečno K 4.—,
Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Prestolni govor regenta Aleksandra.

Gospodje narodni predstavniki!

V imenu Njegovega Velikanstva našega kralja Petra I. pozdravljam Vas in v Vas ves naš narod, ki ga danes predstavljamo. Pozdravljam vse brate slavnega imena: srbskega, hrvatskega, slovenskega.

Z vsemi Vami delim neomejeno radost, da nam je Najvišja Previdnost dovolila doživetni dan, ko se prvič v svojem dolgem zgodovinskem življenju vzpenjamo tudi v svoji zavesti do sreče, da započnemo v enem samem državnem zboru, v enem samem narodnem predstavništvu kot nezavisni gospodarji svoje usode s plemenitim sodelovanjem krone in naroda delo v dobrobit naše lepe ujedinjene domovine in vseh njenih sinov in hčera.

Vekove smo bili razjedinjeni, ali ne odtrgani; raztrgani z grobo silo ali pa z lokavostjo imperijev Rima in Bizanta, Dunaja in Carigrada, ampak nikdar zlomljeni v duši smo čuvali verno sveto sporočilo naših pradedov. Na tej podlagi, izišli iz skupnega korena, smo preživeli veke v težki zgodovini, pod raznovrstnimi uplivi; razvijali smo se, kakorkoli smo se mogli, in razvijali smo svoje jedinstvene in svoje posebne lastnosti, toda vedno smo dobro pamtili in znali, da smo bratje in da smo jedno. Ko je napočil srečni dan, da je sovražnika pobila Moja junaška vojska, ki je po svojem sestavu že takrat bila slika narodnega jedinstva, skupno s sijajnimi armadami naših zaveznikov in da je na krvavem svetovnem bojišču sinila tudi nam zgodovinska pravica, takrat se kakor velikan od Alp do Balkana dvigne narod s tremi imeni, a z jedno željo, jedno mislijo, jedno voljo.

Z zadovoljstvom in z zahvalo omenjajmo tolmače te volje in izvršilce tega čina: odposlanstvo Narodnega Veča in odloke Vojvodinske Narodne Skupščine za naš narod v prejšnji avstro-ogrski monarhiji, Narodno Skupščino kraljevine Srbije in Veliko Narodno Skupščino kraljevine Črnogore. Njihove odloke in Moj vladarski odziv so z neizmerno radostjo sprejeli Sarajevo kakor Beograd, Zagreb kakor Novi Sad, Ljubljana in Cetinje, Split in Skoplje.

A še z mnogo več nego radostjo. Našo slovo so dokazali mir in dostojanstvo prebivalstva za ves čas, od katerega naprej mu caruje svoboda do današnjega dne. Tako je to tudi moralo biti, četudi je naš narod moral

in še mora izdržati težka izkustva, ker mu na več mestih komaj od sovražnika osvojen narodni teritorij drži drug tujec. Če bi to bilo drugače, bi se bili mi pokazali manj dostojne onih dragocenih žrtev, prinešenih na oltar osvobojenja in ujedinjenja.

Misel na te svete žrtve naj tudi nas in naše potomce spremlja pri vsakem delu in nas opominja, da ne krenemo nikdar s pravega pota. Ugasnili bodo vekovi in mi se ne bomo mogli oddolžiti onim vojskam naših junakov in mučnikov, ki so padli v brambi Domovine in ki so ostvarili njene velike misli. Velike so in drage bile te žrtve.

Hvala in slava vsem znanim in neznanim, ki so zasuli s svojimi svetimi grobovi naša brda in doline in pokrili s svojimi kostmi morške globine in bojišča širom celega sveta. Oni bodo učili tudi najpoznejše naše vnuke, kako je treba služiti domovini in kako se utišne velika doba v spomin ljudstva. Zajedno s spominom na njih je zarezana v Moje srce misel na vojskovodje, oficirje in vojake, vse zavezniške sile na kopnem in morju na našem Iztoku; ti so s premagovanjem samega sebe prenašali vse napore, dokler niso zajedno z nami povrnili svetu svobodo, ki je bila ogrožena za nje in za nas. Slava tudi nepreglednim armadam njihovih vojnih drugov, velikemu zavetju ljudskih pravic in svobode, ki so človeštvu zagotovila ogrožena prava neodvisnega življenja. Hvala vsem zavezniškim vladam in narodom, ki so viteško stopili z nami v to zavezniško borbo in v nej zmagali.

Osnovano se nadejam, da bodo isto brigo, ki so jo zavezniški stalno izkazovali Moji hrabri vojski, pokazali tudi pri svojih odločbah in na mirovnem kongresu narodu in zemlji, ki je to vojsko vzgojila in jo pokazala takšno, kakršna je. Ona ista neomajna vernost, ki nas je odlikovala v drugih izkušnjah in ki ni dopuščala, da nas svlada grenka sumnja in ledeni obup, mora biti jamstvo vsem, da bo v svojih pravičnih zahtevah uzadovoljena Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev na evropskem Iztoku vedno in jedini prvi čuvar interesov in načel pravice in svobode, ki so tako sveti velikim duhom zavezniških narodov.

In če smo tudi po ujedinjenju majhni v razmerju z veličino naših velikih zaveznikov, verujemo, da se ne bo po tem razmerju merila velikost naše pravice. V tem uverjenju se

upravičeno nadejamo, da se nam ne bo odmerilo ono, kakor se je po neki zmedenosti ali pod pritiskom prošlosti odločevalo o nas a brez nas.

Mi ne iščemo od nikogar nikakršnih žrtev. Mi zahtevamo edino ono, kar bo prineslo dobro ne samo nam, nego tudi predstavnikom zvez okrog nas in kar bo nam in vsakemu drugemu prištedilo mnogo gorja in bodočim pokolenjem mnogo izkustva. Mi se nadejamo, da bodo naše plemenite zaveznike napram nam vodila samo načela, ki so jih v času, ko so se odločili za kongres, sami javno vnaprej proglasili in predpisali. Mi ne zahtevamo ničesar, kar ni pravica, ker ne zahtevamo ničesar, kar bi nam bilo tuje. Mi hočemo, da se dopusti našim bratom in drugemu prebivalstvu, ki živi zajedno z njimi v naši narodni hiši, da sami slobodno odločijo o svoji usodi.

Gospoda narodni predstavniki!

Nadejam se, da bo tudi Narodno predstavništvo doprineslo, da se vprašanja naše bodočnosti razpravijo na velikem kongresu na korist naše narodne stvari.

Mnogi in težki zadatki stoje pred Vami. Bodočnost pričakuje od Vas, da oprezno, ampak brez obotavljanja pripravljate in izgrajujete najpotrebnejše nam dele naše nove državne zgradbe; sedanjost nestrpljivo gleda v Vas, da zalečite težke rane, ki jih je neprijatelj zadal in da počnete kar najbolj skoraj in nevzdržno z lomljenjem železnih okov, ki jih je tuji sistem še zapustil pri nas. Nadejam se, da boste v parlamentarnem soglasju z Mojo vlado složno in odlično svladali goleme težkoč, ki so se zvalile pred nas takoj pri vstopu v naše novo državno in narodno življenje. Nadejam se, da bo tudi v tem pogledu imelo Vaše delo velik pomen posebno ker bo v izobilju poslov, ki so doslej čakali na takšno Narodno predstavništvo.

Posebno naglašam nujnost potrebe, da se pojedelec po tisočletnem težkem življenju oslobodi vezi, ki ga še sedaj delajo odvisnega od velikega lastnika zemlje, ki jo pa on obdeluje, in da postane gospodar grude, ki jo kvasi s svojim znojem. Bratstvo, ki nas spaja vse zajedno in družna pravica, ki nas mora voditi, ter veliki državni interes, za katerega se moramo brigati, zahtevajo, da se te odločave ne odlagajo. Tako isto, kakor je svobodni in gospodarsko samostalni seljak v Kraljevini Srbiji tako primerno razvil svojo držiteljsko, vojaško in moralno silo, tako naj

postane njegov brat širom celega kraljevstva v svoji sreči neomajni temelj, na katerem bo naša država brez škode pričakala in zvladala vsako burjo časa in dogodkov, ki bi jih doživela v bodočnosti.

V istem smislu je potrebno, da se do sedanjih plodov notranjega razvoja, ki so Srbiji stekli zasluženi glas v celém našem narodu, čim prej presadijo na vso ostalo državno oblast z začasnó Ustavo, po kateri bomo vladali in upravljali, dokler ne bo Velika Narodna Skupščina kot ustavotvorno telo izdelala končnih temeljnih zakonov našega Kraljevstva.

Briga za naše invalide in vojščake ne sme popustiti niti en hip ne pri Moji Vladi ne pri Vas. Tako sem prepričan.

Moja Vlada bo Vam, Gospoda poslanci, predložila v oceno in odobrenje tudi druge predloge, ki zahtevajo sedanji trenutki, da se proučijo in uzakonijo, da bi se zemlja prej ko mogoče vzdignila, obnovila in za gospodarstvo in kulturo osvebodila.

Zopet zle vesti o naši južni meji.

Zopet prihajajo nevesele vesti o našem jugu. Te vesti sicer še niso uradno potrjene, vendar pa ne smemo biti preveliki optimisti. Zaupati moramo edino v svojo lastno moč. Naš regent je v svojem prestolnem govoru jasno povedal, kaj da hočemo in zahtevamo.

Curih, 17. marca. (»Slovenec«.) Brzjavke iz Pariza poročajo o nameravani razdelitvi posesti na Jadranskem morju. Italija bo dobila otoke Lošinj, Vis, Hvar in Korčule. S tem bo Italija prišla v posest tako močnih opirališč, da bo lahko popolnoma obvladala vse jugoslovansko obrežje. Še večje so pridobitve Italije v severni Adriji. Italija dobi Pulj, Rovinj, Poreč, Piran, Koper in Gorico. O Trstu se še ni odločilo. Italija bo na ta način popolnoma obvladala Jadransko morje. Jugoslovani bodo dobili več trgovskih pristanišč.

LDU. Dunaj, 17. marca. (ČTU.) »Reichspost« javlja: Vesti iz Pariza poročajo o razdelitvi ozemlja ob Adriji, da bodo morali

Hrvati prepustiti Lošinj, Vis, Hvar in Korčulo Italiji. Ne glede na lepoto teh otokov bo imela Italija jako močna oporišča ob Adriji, s katerimi bo obvladala vhod v Kvarner. Še važnejše so pridobitve Italije ob severni obali Adrije. Italija bo dobila baje Pulj, Rovinj, Poreč, Gorico, Buje, Piran, Koper ter Motovun. O usodi Trsta še ni odločeno. Italija bo s tem obvladala Adrijo, Jugoslavija bo sicer dobila trgovske luke, ne bo se pa mogla razvijati kot vojaška pomorska sila, ker bo imela Italija vsa oporišča v svojih rokah.

LDU. Dunaj, 17. marca. (ČTU.) Kakor poroča »Neue Freie Presse« javlja »Achtuhr-abendblatt« iz Haaga: »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča iz Pariza: Oseba, ki ima ozke zveze z angleško delegacijo, je izjavila, da se je Franciji zagotovilo, da dobi jamstva, ki jih je zahtevala glede nemške meje. Sedaj se morata rešiti samo še dve vprašanji: problem Jadranskega morja in turški problem. Spomenica, ki zahteva italijanske teritorialne zahteve, je napravila na Quai d'Orsay zelo dober vtis, čeprav se morajo poravnati še nekatera nespornostna vprašanja. Poudarja se, da imenuje spomenica posebno Gorico, Trst in Reko. Iz tega sklepajo, da želi Italija glede Dalmacije sporazum z Jugoslavijo.

LDU Belgrad, 17. marca. Jugoslovanski dopisni urad poroča: Pooblaščenim smo uradno izjavili, da vest zagrebške »Narodne Politike«, ki prinaša odlok mirovne konference o naših mejah z Italijo, in vest iz Curiha, da še naši delegati zavzemajo za to, da pride v tem vprašanju do kompromisa, ki bi bil za našo državo ugodnejši — nista do sedaj znani belgrajski vladi iz uradnega vira. Opozarjamo vse kroge našega naroda, da se morajo zanašati z gotovostjo edino le na vesti, ki prihajajo iz uradnega vira in da se radi vesti iz neodgovornih virov ne vdajajo niti pretiranemu optimizmu, niti neopravičenemu pesimizmu.

Političen pregled.

Priprava proračuna v Jugoslaviji. Zagreb, 17. marca. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da bo finančni minister Ninčić predložil narodnemu predstavništvu proračun v znesku 110 milijonov dinarjev. Proračunsko leto se bo pričelo 1. maja.

Italija nas ne prizna! LDU Pariz, 17. marca. (DKU) Reuterjev urad poroča: Ker

mela zre na Dantejev spomenik? — Obrnem se v dotično smer in res vzrem tam stati visokoraslo dekle... Ne bojte se! Tudi če bi hotel, za opis te južno solnčne ženske krasote bi itak ne našel primernih izrazov, »Jo poznaš?« vprašam kratko svojega tovariša, »Kako bi jo ne poznal! To je Josepina, roža iz Tridenta! Ima že na svoji vesti ne vem koliko stritih src, med nami tudi že nekaj krvavih buč. Če nočeš, da ta nevarni ogenj tudi tebe ne razpali,« pojdiva!« Nered, a šel sem za njim. Med potjo v našo gostilno, mi je razkril par njenih najbolj kočljivih romanov. Izsilil je takorekoč od mene zaobljubo, da se te skušnjave izogibljem.

A že drugi večer sem bil prvi na promeniadi in seveda sam. Stal sem ravno tam, kjer je prejšnji večer stala sloveča junakinja tridentinskih romanov stritih src in krvavih buč. In čakal ni em zastoj. In tudi naš adjutant in moj tovariš me nista zastoj svarila. Prišlo je namreč tako, kakor bi me bila oha ravno z njunim svarilom naravnost podila med žrtve tega satana... sem hotel reči, te rože iz Tridenta.

Kako je to prišlo? Kdor bo kdaj bral velik roman mojega burnega življenja, bo tam to vprašanje našel rešeno. Tu pod črto se kratko obtožim: preko vseh svaril in zaobljub sem se pu-til kot metuljček brez trdne volje od tega velikega plamena vjeti in ožgati peroti... o, še več, ko peroti.

Žgoči plamen njenih oči me je gнал kot sužnja za njo. Ko je dospela pred svojo hišico bizo zunaj mesta, je obstala. Kakor bi bila že sta a znanca, mi je brez vsake obzirnosti

so bile poverilnice novega italijanskega poslanika v Beogradu naslovljene na kralja Srbije, jih ni hotela srbska vlada sprejeti. Zahteva, da morajo biti naslovljene na kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Italija, ki ne pripozna nove države, se je protivila, spremeniti poverilnice, zaradi česar je bil poslanik prisiljen, odpotovati. — Semkaj je došel italijanski poslanik princ Borghese. Zapustil je Beograd, ker ni akreditiran kot poslanik kraljevstva SHS, marveč le Srbije.

Francija nas ne priznava. LDU. Dunaj, 17. marca. (ČTU.) »Neue Freie Presse« poroča: V zadnjih pogajanjih je izjavil Pichon glede kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki ga zavezniki še niso pripoznali, da je bila ta država ustanovljena šele po premirju. Zaradi tega je priznanje te države stvar mirovne konference.

Krvav argument za našo svobodo. LDU. Pariz, 13. marca. (Brezlično.) Jugoslovanski časnikarski urad razglasuje nastopne podatke o mobilizaciji, oziroma izgubah srbske armade: Med vojno je bilo mobiliziranih 707.343 moških, t. j. 20% vsega naroda. V tej vsoti še niso všteti jugoslovanski dobrovoljci, 10 divizij, ki so operirale v Romuniji in šteje 40.000 moških, potem 10.000 prostovoljcev iz Amerike in od drugod, ki so bili na solunski in drugih frontah v vrstah antantnih čet, in 50.000 moških, katere je mobilizirala Crna gora za Srbijo, tako da obsega število vseh srbskih vojakov 80.000 moških. Izgube Srbov znašajo: 369.818 mrtvih vojakov. Kar je pa srbskega civilnega prebivalstva umrlo med vojno, o tem pravi uradna avstro-ogrska statistika. Naštela jih je namreč nič manj kakor 630.000 oseb. Iz tega pa izhaja, da je Srbija med vojno imela skupaj skoraj en milijon mrtvih, to je četrtino celokupnega srbskega prebivalstva!

Amerika proti zvezi narodov? LDU. Amsterdam, 17. marca. Nizozem. brz. agent. poroča: V Washingtonu so ustanovili zvezo, ki ima namen boriti se proti ustanovitvi zveze narodov. Člani te zveze so senatorji, ki so se izjavili proti zvezi narodov.

Laški kralj v Idriji. V četrtek, dne 13. t. m. je bil v Idriji italijanski kralj. Prišel je v civilu, nihče ni vedel, da pride, razen par častnikov. Rudniški predstojnik Šotola mu je moral razkazati rudnik, nakar se je kralj neopazeno odpeljal.

Usoda nem. trgovskega brodovja. LDU. Amsterdam, 17. marca. Reuter je izvedel, da

kratko velela: jutri zjutraj ob 9. uri v drevo-redu tam za vilo, na svidenje, ampak če Vam je res kaj na meni ležeče, nikar v uniformi!

Se tisto noč sem si izposodil civilno obleko. Drugo jutro sem bil že zdavno pred določenim časom na mestu. Prišla je točno, pa ne sama. Spremljal jo je mlad človek tudi v civilu. Predstavila mi ga je kot brata.

Pa kratki predstavi je sledil tudi kratek nagovor: »Vaša vnanost, na prvi pogled mešanica med južno-slovansko in našo (romansko) raso, je našla sicer Avstrijcem nedostopno pot do srca moje sestre. A pred vstopom stojim jaz, nje brat, kot čuvaj. Odpovejte se avstrijski vojaški službi, zato dobite primerno službo pri nas in — mojo sestro. Tri dni imate premisleka. —

Tekom tistih tri dni sem po izletu na Molvensko jezero doživel stvari, ki so mi zagrenile slednje veselje do avstrijske vojaške službe. Ob 11. dopoldne sem bil pozvan k raportu, da sprejemem svojo usodo. Dobro uro pred raportom se v polni paradi napravim na pot do rože iz Tridenta — tudi po svojo usodo. In spotoma sem govoril sam pri sebi: O vi avstrijski bedaki, ki silite fanatičnega avstrofila v brolg laške iredente. Pa tudi ti kača, ovita okoli te rože tridentinke se motiš. Ali naj se podam v nevarno igro, vloge iredentista na zunaj in iredentista — Jugoslovana!

Dospevši do njene hiše, sem našel vrata zaprta. Pozneje sem zvedel, da je bilo tisto uro vse pripravljeno za najino zaroko, a da me je moja uniforma rešila te usode.

To je za danes odloček mojih spominov na Trident.

Josipina, roža iz Tridenta.

Tisto leto me je usoda privedla v južno-tirolski raj — Trident. Takoj ko sem se javil pri svojem novem poveljstvu, me je adjutant opozoril: izogibajte se Italijanov, pred vsem pa italijanskih deklet. Že dva Vaša tovariša sta postala žrtvi laške zahrbitve maščevalnosti; enega so zabodli pred vojašnico, drugega so vstrelili v Dantejevem parku. Podrobnosti izveste od svojih novih tovarišev. Imejte venomer pred očmi: mi avstrijski vojaki, zlasti pa mi topničarji stojimo tu na vročih vulkaničnih tleh laške iredente. Vi, kot Slovenec, nemara niste poseben prijatelj Nemcev. Toda čim se že površno vživite v tukajšnje razmere, boste uvideli, kako sila izrednih razmer tu doli združuje ravno Slované in Nemce v iskreno družabno življenje. —

O tem sem se res kmalo prepričal. Še tisti večer so me tovariši vpeljali v družbo, ki je sestojala iz slovanskih in nemške narodnosti, v neki večji gostilni, kamor ni prišel niti eden domačinov, to je Lahov.

Drugi večer me je tovariš peljal na promeniado pred Dantejev spomenik. Prava promeniada se tam prične še le v mraku in traja pozno v noč — vsaj takrat je bila taka navada. Kakor povsod drugod ob takih prilikah, je bil tudi tu posebno zastopan nežni spol. Med mladimi Italijankami sem opazil krasotice z žgočimi pogledi, kakor jih pod našim solncem nisem videl. Nasprotno so omožene Italijanke stare komaj nad 20 let, ko se pri nas žena pravzaprav še le prične razvijati v polno cvetje, že vele kakor izžete — pomaranče.

»Vidiš ono vitko-raslo črnijolko, ki osa-

bo izročeno nemško trgovsko brodovje iz upravno-tehničnih vzrokov razdeljeno med zaveznike.

Pogajanja med nemškimi pooblaščenimi prekinjena. LDU Pariz, 17. marca. Iz Poznanjskega javljajo: Pogajanja med nemškimi pooblaščenimi in med zavezniško komisijo pod predsedstvom Noulenia so bila prekinjena.

Dnevne novice.

Prilodnja številka našega lista izide vsled praznika v četrtek zvečer.

Častno občanstvo. Obmejni občini Gornji in Sp. Jakobski Dol sta imenovali generala Maistra in okr. glavarja dr. Lajnsiča za častna občana.

Z magistrata. Slovenski magistratni uslužbenci so osnovali stanovsko društvo pod imenom „Krožek mestnih uslužbencev v Mariboru.“ Zavedni Mariborčani, podpirajte to novoustanovljeno organizacijo ter pristopajte k nji kot podporni člani. Letna članarina podpornih članov znaša 10 K.

Odslovljeni ravnatelj mariborskega poštnege urada I., Ferdinand Tschek zaprisega za Nemško-Avstrijo. Ali je morda dobil zadovoljenje? Dobro bi bilo, da bi se naše oblasti nekoliko pobrigale za to početje ter prenesle ta nemški konzulat onkraj Špilj.

Sosvet okrajnega zastopa v Mariboru. Kot prisedniki v sosvet okrajnega zastopa v Mariboru so imenovani: Franc Pišek, župan v Hotinji vasi; Karl Černe, župan v Framu; Viktor Glaser, župan v Smolniku-Rušah; Leopold Supanič, župan v Pesnici; Jakob Florijančič, župan pri Sv. Miklavžu pri Mariboru; Alojzij Jager, župan v Zgornjem Jakobskem dolu; Filip Galunder, župan pri Sv. Križu pri Mariboru; Franc Žebot, posestnik in urednik v Mariboru; J. Gselman, oskrbnik v Racerhofu; Matevž Štrkelj, župnik pri Sv. Petru; dr. Vladimir Sernec, odvetnik in posestnik v Mariboru; Jakob Pavlič, posestnik pri Sv. Lovrencu nad Mariborom.

Prvi sinfonični koncert popolne vojaške godbe za Sp. Štajer se vrši v ponedeljek, dne 24. marca v Mariboru v koncertni dvorani pivarne Götz. Naša vojaška godba je pred kratkim priredila v Ljubljani dva sinfonična koncerta, ki sta privabila s cele Kranjske ljubitelje lepe glasbe. Kritika ljubljanskih listov in strokovnjakov je bila edina v sodbji, da tako dovršenega izvajanja sinfonične glasbe še ni slišala Ljubljana. Že danes opozarjamo občinstvo, da pravočasno kupi vstopnice.

Umetniški koncert v Ptuj. Na povabilo Slov. pevskega društva v Ptuj priredita priznani umetnici gospa Pavla Lovsetova (koncertna pevka) in gospd. Dana Koblerjeva (koncertna pianistka) v sredo, 19. dne sušca t. l. ob 8. zvečer v prostorih mestnega gledališča koncert z zelo zanimivim sporedom. Gospa Lovsetova bo pela pesmi iz Zupančičevaga cikla Cicibana, rusko narodno „Slavček“, Zajčovo „Kolo“ in druge ljubke pesmi. Gospd. Koblerjeva pa bo igrala Smetanovo „Na morskem bregu“, Chopinovo „Etudo“ in razno drugo. Naj nikdo ne zamudi tega umetniškega užitka. Ker koncert ni namenjen samo mestni inteligenci, upamo, da se ga bodo udeležili tudi rodoljubi iz okolice in sosednih občin, torej tudi kmetje in delavci.

V Mariboru nočejo znati niti slovenski niti nemški. Trgovina Turad na Tegetthoffovi cesti in pa Steiermärkische Escomptebank ne znajo niti nemški niti slovenski. V razloži imajo namreč tablice, na katerih naznanjajo, da govore francoski, angleški, laški, hrvaški — samo nemški in slovenski ne znajo. No, ker sta ti dve podjetji priznali, da ne govore slovenski je pač s tem rečeno, da se z našimi ljudmi sploh ne morejo sporazumeti. Vsled tega je najboljšje, da ostanejo zunaj.

K poglavju o naši narodni zavednosti. Največ Slovencev obiskuje pobeljenega Zamorčka. Zato čujte resnično dogodbo od sobote svečer: Po Balokovičevem koncertu se je vršil pri Zamorčku sestanek starejšin Triglava. Zakasnili sem se nekoliko in našel vrata zaprta,

ko sem dospel. Prišel mi je odpirat vratar, kakor se to spodobi. Šip ni in zato me je vprašal kar skozi vrata: »Was wünschens.« Odgovorim, da pojdem v gostilno na sestanek. A mož se odreže: »Redens deutsch.« Ko se mi je to čudno zdelo in še enkrat: »Redens deutsch, ich versteh nichts slovenisch.« Ker sem seveda hotel na sestanek, navdihnili so me dobri bogovi z nemščino in vrata so se mi odprla. Gostilna je bila polna in vse vprek je govorilo slovenski. Prepričan sem, da hodijo naši gospodje tje kaj iz same zavdnosti. Dr. P. St.

Lahi se zasedli celo Kranjsko. Marsikomu izmed nas se čudno zdi, da laški vojaki na naši zemlji toliko časa vztrajajo in da ni v Italiji še večjih nemirov. Izmed raznih vzrokov navajamo za danes sledečega: Laško časopisje se trudi slepomišiti s trditvijo, da so Lahi že celo Kranjsko zasedli, zlasti pa vse važnejše naše premogokope. Ko se je te dni odpravil laški transport z živili na Dunaj, so ga seveda spremljali laški vojaki. Ko so se vozili od Logatca dalje proti Ljubljani, so laški vojaki se spustili v razgovor z našim vlakovodjem. Ponosno so mu zatrjevali, da so Lahi vsa to ozemlje že zasedli. Vlakovodja jih je začudeno gledal in odkimoval. Došli v Ljubljano, jim je kazal, da na celem kolodvoru ni sleda od laške oblasti. Lahi so seveda začudeno gledali in z očmi iskali svoje zastave in svojih ljudi. Seveda so zastonj iskali. Stvar pa je postajala čim dalje bolj smešna, ko je vlak vozil skozi Litijo, Savo, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik itd. Že od Ljubljane naprej čim dalje bolj razočarani Lahi so gledali in gledali na vsaki postaji, kje bi našli dokaze za nestrannost laži svojih časopisov. Naš vlakovodja jih je na vsaki postaji opozarjal, da so povsod nastavljeni naši uradniki in da je tudi po rudnikih zaposleno le naše delavstvo. — Da je bila ta vožnja po naši jugoslovanski zemlji mrzel tuš na prevročo laško domišljijo, je umevno. Bodo razočarani laški vojaki povedali njim, ki jih na tak način »farbajo«, kar so videli na svoje lastne oči?

Kako se delajo milijoni. Že precej časa traja zelo občutno pomanjkanje perila, osobito moških srajc. Po vseh trgovinah je ta predmet popolnoma pošel. Tako se je vsaj zatrjevalo. Zadnje dni pa so se prikazale v izloži trgovca Kokošineka na Tegetthoffovi cesti moške srajce, bele in barvaste, pa brez navedbe cene, kar seveda ne odgovarja še veljavnim predpisom. Tudi v bivši Kokošinekovi podružnici v Mayerjevi hiši na Glavnem trgu — sedanja tvrdka nima nobenega napisa, njen lastnik je menda neki Potchivauscheg ali slično — se vidi srajce iste kakovosti. In tukaj je vsaj na belih srajcah, pa precej zakrito navedena cena 75 K! Qčividno je, da izhaja to blago iz istega vira, namreč iz Kokošinekove zaloge. Teh srajc Kokošinek seveda ni nabavil še le sedaj iz kake tovarne, sicer bi bili kaj takega stonili tudi drugi trgovci. Ima jih temveč še iz predvojnne dobe, ko se je tako blago še precej po ceni dobilo. Vkljub temu pa jih ponuja sedaj za naravnost oderuške cene! Seveda, kdor hoče postati milijonar brez velikega truda, mora na tak način ljudem denar iz žepa jemati! Opozarjamo oblast na to.

Neznosna draginja. Na včerajšnjem trgu so se čule splošne pritožbe o neznosnih cenah zlasti pri nakupu najpotrebnejših živil. Ali ni nikogar v Mariboru, ki bi imel resno voljo in korajžjo, Rači oderuštvu streti glavo, ne le ji semtertja previdno stopati na rep?

Pozdrayni večer srbskemu in hrvatskemu vojaštvu. Mariborsko slovensko občinstvo in vojaštvo priredi v soboto, 22. t. m. ob 6. uri zvečer na čast srbskim in hrvatskim častnikom pozdrayni večer v veliki dvorani Narodnega doma s koncertom in pogoščenjem vseh udeležencev. Prispevek za posameznika K 30 — Radi pomanjkanja prostora je število vstopnic omejeno. Značaj prireditve bo sedanjemu resnemu političnemu položaju primeren, res n. Kdor želi vstopnico, naj se obrne na g. profesorja Marina.

Kaj je s tobakom? Od vseh strani nam prihajajo pritožbe glede oddaje tobaka. Že nad 1 mesec dni (15. februarja je bila zadnja

izdaja) ni tudi za drag denar dobiti drugega tobaka, lot za cigarete, pa še tega se dobi le na ulici. Takih brezobzirnosti se niti gnili avstrijski sistem ni upal vganjati. Preje so izdajali če ne tobaka, vsaj prazne — oblube, sedaj se »merodajnim krogom« niti to ne izljubi. Vse kaže, da so novi možje v Ljubljani še bolj »brez glave«, kot so bili stari avstrijski birokrati. Ljubljano in sploh Kranjsko so prvi čas po prevratu naravnost preplavili s tobakom, mi Slov. Štajerci smo morali že takrat le slino požirati. Zakaj se vsaj to, kar nam kot miloščino nakažejo, ne razdaja tedensko, marveč po mesečnih oddajah?

Na Legatovem zasebnem učilišču v Mariboru se prične 1. aprila 1919 novi tečaj za slovensko in nemško stenografijo, slovenski in nemški strojepis, pravopis, slovensko in nemško trgovsko pismo, računstvo v zvezi z navadnim knjigovodstvom, lepopis, slovenski in nemški jezik. Prospekti brezplačno. Legatovo zasebno učilišče v Mariboru, Vetrinjska ulica št. 17, 1.

Zadnje vesti.

Z naše koroške fronte.

LDU. Ljubljana, 17. marca 1919. Iz uradnega vira poročajo: Dne 16. t. m. med 3. in 4. uro popoldne so Nemci streljali na Črni Graben, okoli ¼6. ure na naše straže pri Lušniku in pri koti 470 zapadno od Lušnika. Izgub nimamo.

Dne 17. t. m. okoli ½2 popoldne so Nemci pripeljali z avtomobilom ojačenja do Raka in se razvili v rojno črto v smeri proti Črnemu grabnu. Nemška artiljerija je oddala 18 strelcev na Sv. Florijan, na cesto Ruštat—Velikovec in Ruštat—Sv. Florijan. Ob ¼4 pop. je nemški aeroplan metal lepake nad Pliberkom.

Radgonski odsek.

Okoli 9. ure zvečer so Madžari streljali na naše postojanke s puškami in strojnimi.

Zboljšanje uradniških plač v naši kraljevini.

LDU. Beograd, 18. marca. Vlada se bavi z vprašanjem izenačenja plač vseh državnih uradnikov in nastavlencev v SHS. Načrt je že izdelan in bo kmalu objavljen. Uradniki bodo razdeljeni v 11 plačilnih razredov in sicer tako, da bodo mogli vsi uradniki avtomatičnim potom doseči gotovo stopinjo. Maksimalne plače, ki jih mora doseči vsak državni nastavljenec, znašajo: za uradnike z maturo 5000 dinarjev, za uradnike brez mature 2800 dinarjev. Poleg plače bodo dobivali uradniki še posebne aktivitetne doklade. Naredba stopi v veljavo bržkone 1. maja.

Važen ministrski svet v Beogradu.

LDU. Beograd, 18. marca 1919. Včeraj popoldne se je vršil ministrski svet, ki mu v poučenih krogih pripisujejo veliko važnost. Ministrski svet se je predvsem posvetoval o vprašanju našega zunanjega položaja.

Jožef Bohinc, naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov, da mu je umrl iskrenoljubljeni edini sin

Adalbert Bohinc
učenec III. razreda.

Pogreb bo v sredo, dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Tezna št. 93, na pokopališče v Po-brežju.

Maribor-Tezno, 17. marca 1919.

24. marca 1919 v koncertni dvorani pivarne Götz

Prvi sinfonični koncert

popolne vojaške godbe za Spodnji Štajer pod vodstvom kapelnika
Ferdo Herzog-a.

S P O R E D:

1. Ant. Dvořák: »Carneval«, op. 94. Ouvertura
2. Jul. Massenet: »Scenes pittoresques«. Suita
 - a) Marche
 - b) Air de Ballet
 - c) Angelus
 - d) Fête Bohème

3. Jan Pešta: »Jugoslavija«, koncertna Ouver-
tura, poklonjena g. generalu Maistru.

O D M O R.

4. Bedřich Smetana: »Vltava«, II. sinfonična
slika iz cikla »Moja domovina«
5. Čajkovskij: »Peter Iljič, 1812«, svečana
ouvertura.

Začetek ob 8. uri zvečer.

VSTOPNINA: Sedeži v koncertni dvorani I., II., III., IV. in V. vrsta K 15.—; VI., VII. in VIII. vrsta K 12.—; IX., X., XI., XII. in XIII. vrsta K 10.—; od XIV. vrste naprej K 8.—. Sedeži na galeriji K 5.—. Stojšča K 2.—. — Garderoba 50 vin.

Čisti dobiček je namenjen za dobrodelne namene. — Eventuelne pritožbe na licu mesta nadpo-
ročniku Gustin, marib. pp.

Mestna prodajalnica

Stolni trg št. 15

prodaja sledeče blago brez družinskih
izkaznic vsako količino in množino:

Namizno olje, liter K 32.—
Malinov sok, liter K 16.50
Riž 1a, kg K 25.—
Zrnata kava, Java 1a, kg K 70.—
Konzervna kava, s sladkorjem
mešana, kg K 10.—
Čebula, kg K 1.20
Prekajeno meso, kg K 32.—
Kranjske klobase, komad K 5.—
Dišave za juho, kg K 6.50
Fino milo, toaletno, komad K 2.—
" " pralno, komad K 1.50
" " najbolj. vrste, kg K 8.—
Sveža jajca, komad K —.60

Lokal

za trgovino v Mariboru ter prostor za delav-
nico, se v mestu ali okolici vzame v najem.
Ponudbe na: A. Vrečar, Ljubljana, Stari
trg št. 5.

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih raz-
glednic, raznega papirja in sploh vseh pi-
salnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knji-
ge, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štampiljice.

Še v zalogi se nahajajoče drobnarije in igrače se
razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigovoznica.

Sladkor beli

se zamenja za mast ali slanino. Vpraša se
v Bismarckovi ulici št. 17, vrata 3.

Slanino in zaseko

odda v vsaki množini

A. Vertnik, Maribor, Sodnijska ul. 17
trgovina z mešanim blagom.

Exportna trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica št. 15

Preskrbuje prodajo in nakup vseh
= v trgovino spadajočih stvari. =

Mirna begunska družina

išče v slovenskem delu Štajerske zračno,
meblirano stanovanje, obstoječe iz kuhinje in
1 sobe in sicer za 1. ali 15. april. Ponudbe
na upravnishvo lista pod »Stanovanje 15«.

Prostor

spособen za mizarstvo obrt se išče v najem.
Ponudbe pod »Mizarstvo« na upravništvu.

Pisalni stroj

se kupi. Cenjene ponudbe pod »Stroj« na anonžno eks-
pedicijo Al. Matetič, Ljubljana, Kongresni trg 31.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrest-
vanju. Rentni davki plača banka sam.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, de-
vize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovaške kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje
in blago.
Izvršuje borzna naročila najkulantnije.